

Notulen marktconsultatie nieuwe jongerenwerk interventies Preventie met Gezag (PmG)

15-07-2024

Plenaire gedeelte

Introductie PmG

Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft eind '23 besloten dat Almere in de 3^e ronde mee mag doen met het programma Preventie met Gezag.

Het plan van aanpak is gemaakt, dit was tegelijkertijd de aanvraag en in december '23 zijn de middelen toegekend. De helft van de middelen zijn repressief, de andere helft is preventief. Op basis van het plan van aanpak, is er een uitvoeringsplan opgesteld. Er zijn al interventies gestart die in de bestaande structuren makkelijk gestart konden worden. In 2026 wordt er landelijk geëvalueerd, het ministerie heeft aangegeven dat zij de middelen een vervolg willen geven na 2026, maar hoeveel geld er beschikbaar komt, is nog niet duidelijk.

Er zijn 3 programmalijnen en 1 proceslijn;

1. Weerbaarheid versterken;
2. Positieve perspectieven bieden;
3. Grenzen stellen en versterken gezag;
4. Proceslijn: samenwerken aan een lerende integrale aanpak.

Het jongerenwerk zal met name binnen de programmalijnen 1 en 2 gaan werken.

Doelgroep PmG

- Risicojeugd
- Jonge aanwas
- Doorgroeiers

De focuswijken zijn 3 wijkclusters in Haven (Centrum, De Werven, De Hoven, De Wierden), Stad (Centrum, Staatsliedenwijk, Stedenwijk) en Buiten (Centrum, Molenbuurt).

Naast deze wijken is PmG ook gericht op scholen en op de online leefwereld van jongeren.

Specialistisch jongerenwerk

De gemeente Almere zoekt jongerenwerk gericht op de inzet van de 2% jongeren die qua betrokkenheid bij criminaliteit te zwaar zijn voor het reguliere jongerenwerk. Er wordt laagdrempelig contact gemaakt en het is belangrijk dat er samengewerkt gaat worden in de gehele keten, omdat de complexiteit daarom vraagt. De drillrap-scene, ondermijnende criminaliteit en LVB is een greep uit de problematiek waar inzet op gevraagd wordt. Er wordt ook flexibiliteit gevraagd om na schooltijd beschikbaar te zijn en in de weekenden.

Vragen bij specialistisch jongerenwerk

Hoe is de verhouding jongens meisjes? Antwoord gemeente Almere: De meeste jongeren vanuit de Preventie met Gezag-doelgroep zijn jongens, er zijn wel meisjes in beeld bij bijvoorbeeld groepsaanpakken.

Moet er door de programmalijnen heen gewerkt worden of wordt er in 1 programmalijn gewerkt? Antwoord gemeente Almere: Je zal met name binnen programmalijn 1 en 2 werken, maar ook programmalijn 3 kan in gevallen voorkomen.

Hoe worden resultaten gemeten? Antwoord gemeente Almere: Het is een nieuwe interventie, dus is er niet heel veel bekend. We kijken voornamelijk naar de stappen die gemaakt worden en middels de PGA-matrix met leefgebieden wordt de voortgang op die leefgebieden bijgehouden en gemeten. In overleg met de partij die straks gecontracteerd wordt zullen aanvullende monitoringsafspraken worden gemaakt.

Schooljongerenwerk

Er wordt gemerkt dat de Preventie met Gezag-doelgroep ook aanwezig is op de scholen. We willen meer vroeg signalering en inzetten op het preventief begeleiden van leerlingen. Er zijn drie vmbo-scholen in de focusgebieden geselecteerd voor het schooljongerenwerk. De scholen zijn enthousiast over de inzet en willen graag meewerken. Er kan een keuze gemaakt worden om op 1 specifieke school in te schrijven, omdat er 3 verschillende scholen zijn en scholen hebben niet exact dezelfde behoeften.

Vragen bij schooljongerenwerk:

Op welke klassen wordt ingezet? Antwoord gemeente Almere: Dit moet afgestemd worden met de school, hier zijn eigen behoeften in.

Met 3 verschillende scholen, krijgen we dan ook 3 verschillende effecten? Antwoord gemeente Almere: Dit is maatwerk, per school wordt gekeken naar wat daar passend is aan inzet, zodat de match met de school goed is. Dat maakt dat er ook andere effecten kunnen zijn.

Online jongerenwerk

Digitaal gebeurt er veel, de jeugd heeft daar een rol in en daar moeten we op in spelen. Bewust en onbewust worden jongeren ook online negatief aangetrokken tot de criminaliteit.

Vragen bij online jongerenwerk:

Hoeveel fte per focusgebied is beschikbaar? Antwoord gemeente Almere: Er is 0,75 fte per focusgebied (3 focusgebieden in totaal) beschikbaar.

Bij online aanwezig zijn in talentontwikkeling, hoe zien jullie dit? Antwoord gemeente Almere: De talentontwikkeling kan zowel fysiek als online plaatsvinden, naar wat passend is voor de doelgroep. Hierbij is het ook aan de gegunde partij om hier creatief in te zijn.

Wet- en regelgeving, hoe past wat jullie willen binnen de AVG? Antwoord gemeente Almere: We moeten binnen de kaders van de AVG handelen, maar er is best veel mogelijk zien we bij andere gemeenten.

Globale planning onder voorbehoud

- Marktconsultatie: juli 2024
- Publicatie aanbestedingsdocumenten: 3^e kwartaal 2024
- Voorlopige gunning: december 2024
- Ondertekening overeenkomst: januari 2025

Carrouselgesprekken

Carrousel Specialistisch Jongerenwerk

Zijn er ervaringen in andere gemeenten, welke?

Organisaties zijn actief of actief geweest in Amsterdam. Er wordt ambulante begeleiding rondom drillrap en arbeidstoeleiding aangeboden. Ze behandelen de zwaarste doelgroep. De samenwerking met de politie is een aandachtspunt, het delen van informatie en het krijgen van informatie moet nog onderzocht worden hoe dit constructief kan. Er is ook ervaring binnen het specialistisch jongerenwerk, met name binnen trajecten in samenwerking met jeugdhulpaanbieders.

Hoe zien jullie het spanningsveld tussen het behouden van de vertrouwensband en het opschalen bij zorgelijke signalen?

Er vindt verjonging plaats; 12, 11 jaar zijn de jongeren die binnen deze doelgroep vallen nu, vroeger waren de jongeren ouder. Dat maakt de verhouding anders. Alles valt of staat bij een goed onderhouden netwerk, met ketenpartners maar vooral met de jongere en de omgeving. Je moet voorkomen dat de vertrouwensrelatie geschonden wordt. Je zou jongeren moeten begeleiden in meerdere fases, ook in detentie moet je eigenlijk doorgaan met begeleiden om de band te behouden. Uiteraard moet er bij het signaleren van strafbare feiten gemeld worden bij de politie. In andere gemeente zijn hier goede ervaringen mee als het gaat om het melden van bepaalde vermoedens en het toch kunnen behouden van de vertrouwensband.

Hoe zien jullie deze vertrouwensband?

Vertrouwen is belangrijk, dat bereik je niet zomaar, daar moet je dan vervolgens zuinig op zijn. Communicatie wanneer er iets mis (dreigt te) gaan/gaat, wordt eerst besproken met de jongere zelf bijvoorbeeld. Eigenlijk moet je al bij groep 7-8 betrokken raken, dan bouw je iets op en kan je later als ze ouder zijn ook makkelijker begrenzen.

Hoe zien jullie de duur van een traject?

Jongeren zitten minimaal 1.5 jaar in een traject. Je hebt 9 maanden nodig om tot de kern van het probleem te komen en vertrouwen op te bouwen. Na deze periode kan je pas echt beginnen met het werken aan doelen middels een plan van aanpak. Je hebt jongeren in begeleiding met schade die van jaren meekomt, 1.5 jaar in een traject is minimaal. Jongeren missen in gevallen de tools om iets te bereiken in het leven, als de band er is, dan pas heb je invloed en gaan de jongeren nadenken voor zij onverstandige keuzes maken. Het maakt ook

uit hoe oud de doelgroep is, het gaat er ook erg om hoelang jongeren in een negatieve omgeving hebben gezeten, om te bepalen hoelang een traject duurt.

Hoe intensief is het traject?

Je kan geen uren verbinden aan een traject, je bouwt eerst een relatie op. Het is persoonsafhankelijk, in het plan van aanpak moet het gaan om de persoon en is dat is dus elke keer anders.

Flexibiliteit, hoe zien jullie de wisselende uren?

Het jongerenwerk heeft geen kantoortijden, je telefoon moet je altijd kunnen opnemen, er fysiek zijn zou samen kunnen lopen met tot wanneer handhaving beschikbaar is. Stel een jongere belt 00.30u, dan moet je de telefoon kunnen opnemen, dat zijn de belangrijke momenten. Voor ongeveer 32u per week worden er 20 jongeren bediend. Je bent heel breed bezig, met schulden en heb je een coördinerende rol. Het ontbreekt nog wel aan kaders om de beschikbaarheid, het jongerenwerk doet snel te veel.

Carrousel School jongerenwerk

Vragen van de partijen:

Om welke scholen gaat het en hoeveel capaciteit is er per school beschikbaar?

We richten de interventie op drie voortgezet onderwijs scholen in de drie focusgebieden.

Almere Haven: De Meergronden,

Almere Centrum: Het Echnaton

Almere Stad: Baken Stad.

Er is ruimte voor 0.75 Fte inzet jongerenwerk (JW) per school. De aanbieders mogen op alle drie scholen inschrijven maar kunnen ook voor één specifieke school kiezen.

Waarom is de keuze gemaakt om de drie scholen los te knippen?

Iedere school heeft een eigen cultuur en problematiek en het kan zijn dat dit minder goed of juist beter past bij het aanbod van een jongerenwerkorganisatie.

Welke vorm moet het schooljongerenwerk krijgen?

Dit moet verder worden vormgegeven in samenwerking met gemeente, onderwijs en andere zorg en maatschappelijke partners binnen en buiten het onderwijs.

Belangrijke voorwaarden om de taak goed uit te kunnen voeren:

- Een neutrale, eigen, vaste plek in de school voor het voeren van gesprekken en daarmee vindbaar zijn voor de leerlingen.
- Schooljongerenwerk moet onderdeel worden van de zorgstructuur. Goede afspraken maken.
- Schooljongerenwerk moet onderdeel worden van de school, in de lijn.
- Rolverdeling moet helder zijn. Wie is waarvan. Geen taakvervuiling, bijv. JW maakt rondje door de school omdat de conciërge ziek is.

- Spreek de taal van de jongere.
- Deskundig zijn op het vlak van passende hulpverlening en kennis van de sociale kaart in de stad, waaronder kennis van potjes of fondsen voor jongeren.
- Doorgeleiden naar regulier aanbod of regulier jongerenwerk, hier goede samenwerkingsafspraken over maken. Korte lijnen.
- Onderzoek mogelijk hoe jongeren zelf over de invulling van de rol JW denken.
- Goede communicatie naar ouders en binnen de school over de inzet van JW in school. Het is belangrijk dat er draagvlak is.
- JW moet op de juiste wijze worden geïntroduceerd. Helder maken wat het JW gaat doen binnen school en wat hun taak wordt.

Hoe organiseren we aanmeldingen en de begeleiding van de jongeren?

Hierbij moet nauw worden samengewerkt mentoren en intern begeleiders. Zij verwijzen jongeren door. Maar van JW wordt ook verwacht dat ze een proactieve houding hebben, ze moeten ook outreachend werken.

Hoe organiseer je de samenwerking met de andere scholen waar JW aanwezig is?

Oppakken via de Veilig in en om school benadering is een optie (VIOS).

Het is belangrijk om van elkaar te leren, wat werkt wel en wat niet. Hiervoor is intervisie een mogelijke werkwijze.

Het is belangrijk om onderling af te stemmen en mogelijk te komen tot een eenduidige werkwijze op de drie verschillende VO-scholen.

Hoe laten we zien wat de effecten zijn van de inzet JW?

Hoe weet je of deze interventie effect heeft, wat kun je meten?

Dit is altijd lastig te meten wanneer het gaat om preventie. Hieronder een opsomming van mogelijke opties om een vorm van meting te organiseren.

Metten:

1. afname schoolverzuim
2. afname Voortijdig Schoolverlaters
3. meten bij mentoren, vragen naar hun beleving: kwalitatieve meting
4. impactmeting

Gesuggereerde werkwijze op sturing:

- intern afspraken maken over de doelen, met school, JW, en andere zorgpartners.
- samen met betrokken scholen en zorgpartners een evaluatie uitvoeren. De regie ligt bij de gemeente, zij stellen de evaluatievragen op (maken formulier) en zorgen voor de evaluatiemomenten en voortgangsgesprekken.

Financiering

Hoe vul je de 0.75 Fte. in:

Het antwoord hierop en de invulling ligt bij de inschrijvende partijen.

Dit hangt samen met de aanpak. Hoeveel jongeren kun je bedienen en op welke wijze (in groepsverband of op individueel niveau). De aanpak hangt af van de problematiek.

Invulling functie:

Moet de JW SKJ'er zijn? Dat hoeft bij schooljongerenwerk niet.

Knelpunt: hoeveel kun je inzetten voor deze korte termijn van de toegekende middelen. (2026)

Hoe wordt omgegaan met de vakantieperiodes wanneer de scholen gesloten zijn.

Inverdienen of op andere wijze invullen. Belangrijk om vast te stellen hoeveel uren 1 Fte is.

Dit moet nog goed worden uitgezocht.

Overige suggesties:

- Bij introductie van het schooljaar gaat de JW meteen in de klas meekijken, JW ziet andere dingen dan docent.
- Flexibel zijn is belangrijk. Er moet een klik zijn met school / mogelijk kunnen switchen wanneer de JW en school niet matchen.
- Doe een goede uitvraag ook bij de school zelf over de problematiek. Populatie cultuur, alles kan een rol spelen.

Carrousel Online Jongerenwerk

Vragen van gemeente:

Hoe kan online jongerenwerk zicht creëren op de online leefwereld van jongeren?

Door het veelvuldige contact dat de online jongerenwerkers hebben met jongeren online kunnen ze ook fenomenen en trends signaleren. Het doel is niet het volgen of monitoren van individuen, maar het kijken wat jongeren online bespreken, wat veel likes krijgt, etc. Door die algemene monitoring krijg je zicht op trends en fenomenen, die kunnen gedeeld en besproken worden met o.a. de gemeente.

Het is belangrijk dat de online jongerenwerkers aanwezig zijn op de platforms waar jongeren ook veel op zitten, zoals snapchat, tiktok en instagram, en daar met ze in contact komen.

Het online jongerenwerk bestaat uit halen en brengen, dus je haalt informatie, maar je brengt ook iets voor de jongeren, bijvoorbeeld in de vorm van campagnes, etc. Via die campagnes kom je ook met ze in contact.

Enkele partijen monitoren specifiek de online profielen van de jongeren waar ze mee werken. Door te zien wat hun doelgroep online doet, met wie ze contact hebben, hoeveel volgers en dus invloed ze hebben, kunnen ze ook de gemeente weer adviseren hierover. Ze willen de jongeren met wie ze werken leren kennen, daar hoort ook die online component bij. Niet alleen op het gebied van risicogedrag, maar ook wat betreft hun talenten; bijv. filmpjes maken, muziek, content, podcasts etc. Van daaruit worden ze gestimuleerd om online hun talenten te ontwikkelen.

Er zijn drie fysieke PmG-focusgebieden, hoe kunnen we het online jongerenwerk vormgeven vanuit die gebieden?

Online verhouden jongeren zich vaak niet tot een fysiek gebied, maar ook offline verplaatsen jongeren zich door de hele stad en ook buiten de stad. Dus online een gebied afbakenen is lastig.

Op een aantal platforms kun je jongeren per postcodegebied waar ze woonachtig zijn onderscheiden/selecteren. Je kunt ook zelf platforms creëren (via discord) waar jongeren zich op inschrijven per stad of wijk, of op adres, zodat je zelf als organisatie een selectie kan maken en met betreffende jongeren online in gesprek gaan over wat er in de wijk speelt.

Het is belangrijk dat de online en de offline component met elkaar in verbinding worden gebracht. Dus als je online werkt in een gebied moet je in verbinding staan met het offline jongerenwerk in dat gebied. Als je online activiteiten doet, dan is het ook goed om een offline component toe te voegen, dus om de jongeren achter hun scherm vandaan te halen, zodat je ze ook beter kunt helpen.

Een hybride jongerenwerkpartij heeft de voorkeur van sommige partijen. De professional moet hybride zijn, die moet zowel weten wat er offline speelt als wat er online speelt, het zijn beide belangrijke aspecten van de leefwereld van jongeren.

Als je start met een partij die alleen online werkt, dan is de eerste stap het contact leggen met het lokale offline jongerenwerk en daar samenwerkingsafspraken mee maken. Online is een toevoeging op het lokale jongerenwerk, niet de vervanging daarvan. Daar zit ook een uitdaging, want de lokale partner moet wel een meerwaarde zien om die verbinding te maken. Maak dus goede afspraken over die afstemming en samenwerking en monitor ook op die gemaakte afspraken. Daar heeft de gemeente een belangrijke rol in.

Als jongeren online risicogedrag vertonen, hoe zorgt het online jongerenwerk ervoor dat ze niet verder afglijden?

Het is goed om eerst vast te stellen: wat is normaal social mediagedrag en wat is onwenselijk op dat gebied? Dit moet je samen met jongeren doen, die weten precies wat er gebeurt online, wat is oké en wat is niet oké.

Het is belangrijk om in de belevingswereld van jongeren terecht te komen en daar kijken wat jij ze als jongerenwerker kan bieden. Ze willen allemaal iets: hebben bepaalde doelstellingen, kijk waarin je ze als jongerenwerk op online gebied kunt helpen. Ga met jongeren in gesprek over wat de consequenties zijn van bepaald online gedrag. Je moet ze leren wat positieve en negatieve kanten zijn van social media. Voorlichtingslessen op scholen hieromtrent moet ook onderdeel zijn van het online jongerenwerk. Ook publiekscampagnes zouden hiervoor ingezet kunnen worden.

Er is een samenspel nodig tussen sociale en veiligheidspartners, net als in de fysieke wereld. Het jongerenwerk is er niet voor de opsporing, maar ze zien wel wanneer jongeren zich de verkeerde kant op bewegen, dan probeer je ze erbij te betrekken en iets in te zetten. Dat is online niet anders. Verschil is wel dat je snel te maken krijgt met de verwerking van

persoonsgegevens, daar zit wel een uitdaging, dat moet goed uitgezocht worden. Melden bij de politie is soms lastig. Niet alles kan en mag gedeeld worden met de politie. Privacyregels zijn daarbij een aandachtspunt. Het jongerenwerk moet wel preventief blijven, de politie mag het jongerenwerk niet gebruiken om informatie op te halen waarvoor ze zelf geen capaciteit hebben.

Het advies is om bestaande structuren te gebruiken waar het online jongerenwerk op kan aansluiten, daar zijn al afspraken gemaakt over de samenwerking. Bijvoorbeeld in de Almeerse Jeugdinterventieteams (JITs). Maak het online jongerenwerk onderdeel van de jeugdgroepenaanpak (7-stappenmodel).

Vragen van partijen:

Is het doel van het online jongerenwerk om jongeren uit de anonimiteit te halen?

Niet per se, het gaat erom online risicogedrag te signaleren en te verminderen en jongeren door te verwijzen als er meer zorg/hulp nodig is.

Jongerenwerk werkt multi-methodisch, dus je zet verschillende methodes in. Door online jongerenwerk los te trekken, zet je maar in op één methode. Hoe gaat dit in zijn werk?

Het kan zijn dat er een partij is die zich puur op de online leefwereld richt, maar die moeten er dan voor zorgen dat de verbinding met de andere soorten jongerenwerk en met partners in de keten, heel goed is. Als gemeente moeten we hierop toezien. Een reguliere of schooljongerenwerker kan ook online aanwezig zijn, maar dat is minder specialistisch.

Welke kwaliteitseisen stellen jullie aan het online jongerenwerk?

Het gaat om meer dan het hebben van een social media account om contact te houden met jongeren. Het gaat ook om het actief op zoek gaan naar signalen, een soort online outreach en jongeren dan verder helpen om afglijden te voorkomen. Ook vinden we het belangrijk dat de verbinding met het offline jongerenwerk geborgd is en met de andere PmG-jongerenwerksoorten, en dat de verbinding er is met gemeente en politie bij zorgwekkende trends of signalen.

Als je werkt met een online en een offline jongerenwerkpartij, wie neemt dan de lead bij een signaal, wie is verantwoordelijk voor het verder brengen van een signaal, het online of het offline jongerenwerk?

Dat is afhankelijk van de situatie, dat is iets waar afspraken over gemaakt moeten worden in de keten, maar dit kan ook per casus verschillen.

Is de focus van het online jongerenwerk gericht op de 2%-jongeren of op de overige 98% om te voorkomen dat ze bij die 2% gaan horen?

Het is primair gericht op risicojeugd in de focusgebieden van PmG, dus jongeren die een groter risico lopen dan gemiddeld om in de criminaliteit terecht te komen, maar hier nog niet

(diep) in zitten. Dus niet gericht op die 2%, maar ook niet op de volledige overige 98%, maar op het deel daarvan dat een verhoogd risico heeft.